

INVITASJON TIL SEMINAR OM NÆRINGS LIV OG MENNESKERETTIGHETER

Fiktiv rettssak: Erstatningssøksmål i Norge for brudd på menneskerettigheter i utlandet

Den internasjonale juristkommisjon - norsk avdeling (ICJ-Norge) ved fagutvalget for virksomheters menneskerettighetsansvar - har gleden av å invitere til et unikt seminar:

Tid: Torsdag 21. mars 2013 kl 17:00- 20:00
Sted: Fritt Ord, Uranienborgveien 2 (inngang Parkveien)

Seminaret starter med en fiktiv rettssak: Et norsk oljeserviceselskap saksøkes ved Oslo tingrett med krav om erstatning for medvirkning til menneskerettighetsbrudd mot sivilbefolkningen i et militærdiktatur. Saken prosederes av advokatene Frode Elgesem og Kyrre Eggen. Twisten tar opp spørsmål som sivil medvirkningsansvar, jurisdiksjon, verneting og gruppesøksmål. Deretter vil ordstyrer Aslak Bonde og et ekspertpanel innlede til debatt.

Program

17:00 Velkommen

Advokat Espen Skjerven, leder, ICJ-Norges fagutvalg for virksomheters menneskerettighetsansvar

17:05 Presentasjon av tvisten

Advokat Hans Eide Aarre, utvalgsmedlem i ICJ-Norge

17:15 Saksøkers prosedyre

Advokat Kyrre Eggen

17:50 Saksøktes prosedyre

Advokat Frode Elgesem

18:25 Pause

18:35 Paneldebatt med ordstyrer Aslak Bonde

Deltakere:

- **Carine Smith Ihenacho**, Chief Compliance Officer, VP Legal, Statoil
- **Idar Kreutzer**, adm. direktør i Finans Norge
- **Beate Ekeløve-Slydal**, politisk rådgiver, Amnesty International Norge
- **Jo Stigen**, professor, Universitetet i Oslo
- **Mark Taylor**, forsker, Forskningsstiftelsen FAFO
- **Frode Elgesem**, advokat
- **Kyrre Eggen**, advokat

19:40 Spørsmål fra salen

20:00 Slutt

Bindende påmelding til sidse.roenning@schjodt.no innen **12. mars 2013**.

Gratis inngang. Enkel bevertning.

ICJ er en uavhengig, internasjonal organisasjon (NGO) med sekretariat i Genève, stiftet i 1952. ICJ består av selve Kommissjonen (60 framstående jurister fra alle verdensdeler) og et 80-talls avdelinger i like mange land. Kommissjonærenes arbeid for menneskerettigheter er internasjonalt anerkjent; de representerer kun seg selv, ikke landene de kommer fra. De avspeiler et geografisk mangfold og verdens ulike rettssystemer. Norske kommissjonærer har vært tidligere justisministre og høyesterettsjustitiarius Terje Wold (1964-1972) og professor Torkel Opsahl (1973-1988).

Kommissjonens målsetting er å fremme og beskytte menneskerettigheter og rettsstatlige prinsipper, herunder styrke individets grunnleggende rettigheter og friheter og fremme domstolsvesenets og advokatyrkets uavhengighet og alle staters gjennomføring av internasjonale standarder.

ICJ-Norge ble stiftet i 2008, og arbeider for å fremme ICJs målsetting i samarbeid med ICJs øvrige organisasjon.

ICJ-Norge

Postadresse: c/o advokat Jon Wessel-Aas, postboks 775 Sentrum, 0106 Oslo

E-post: post@icj.no **Nettside:** www.icj.no

SEMINAR OM NÆRINGS LIV OG MENNESKERETTIGHETER - 21. MARS 2013

Tvist: Erstatningssøksmål i Norge for brudd på menneskerettigheter i utlandet

Et norsk oljeserviceselskap, Arktis AS ("Arktis"), er saksøkt ved Oslo tingrett med krav om erstatning for medvirkning til flere menneskerettighetsbrudd mot sivilbefolkningen; inkludert tvangsflytting, drap, voldtekt, tortur og bruk av slavearbeid. De påståtte bruddene fant sted i Skurkistan. I dette landet har Arktis bygget en oljerørledning i et samarbeidsprosjekt med myndighetene i Skurkistan og Complete Limited, et multinasjonalt britisk energiselskap.

Skurkistan er et land i Sør-Asia med ca. 40 millioner innbyggere der 80 % lever på under 10 kroner dagen. Landet har vært et militærdiktatur siden 1980, da Skurkistans demokratisk valgte president ble drept i et kupp. Regimet er regnet av Amnesty International som et av verdens mest undertrykkende, og er anklaget for blant annet å ha drept og fengslet tusenvis av opposisjonelle, samt for å ha drevet etnisk rensing av minoritetsbefolkningen i den sørlige delen av landet. Staten er medlem av FN og har tilsluttet seg Romavedtektene til Den internasjonale straffedomstolen, men har ingen bilaterale avtaler med Norge. Skurkistan har betydelige naturressurser. Nye naturgassfunn under havbunnen like utenfor landets sørlige kyst regnes som en fremtidig energikilde.

Arktis har sitt hovedkontor i Oslo, og driver virksomhet i over 30 land. I 2006 inngikk Arktis en avtale med Complete Limited og Skurkistans myndigheter om utbygging av en oljerørledning fra kysten inn til hovedstaden. Ledningstraséen over fastlandet går gjennom flere landsbyer. Arktis har ingen annen virksomhet i Skurkistan.

Arktis har en eierpost på 40 % i prosjektet, organisert som et Joint Venture-aksjeselskap i Skurkistan. Complete Limited og Skurkistan eier henholdsvis 35 % og 25 % hver. Prosjektet skal løpe i 30 år. Arktis forventer at prosjektet vil gi et gjennomsnittlig overskudd til Arktis på nærmere USD 80 millioner i året i prosjektets levetid. Som en del av Joint Venture-avtalen forplikter Skurkistan seg til å bidra med "*nødvendige sikkerhetstiltak langs traséen til rørledningen*".

Styret og ledelsen i Arktis var i utgangspunktet skeptisk til å inngå et samarbeid med Skurkistan. Til tross for at Skurkistan er et diktatur, ble imidlertid selskapet overbevist om at utvinningen av landets naturressurser ville komme hele befolkningen til gode.

I 2010 publiserte Amnesty International en knusende rapport om Skurkistans sikkerhetstiltak langs rørledningen. Rapporten avdekket overgrep mot minoritetsbefolkningen. Hjemmene deres ble brent og de ble tvunget til slavearbeid for prosjektet. De som gjorde motstand, ble fengslet og torturert. Mellom 60 og 65 mennesker ble drept.

Med *pro bono* advokathjelp anla 15 medlemmer av minoritetsgruppen i Skurkistan søksmål mot Arktis i november 2012 i Oslo tingrett. Flere skal vitne på videolink fra Norges ambassade i Skurkistan. Flere skal også vitne ved fysisk tilstedeværelse i Oslo tingrett.

Det er reist krav om erstatning for følgende: 1) tap av forsørger som følge av drap; 2) tapte fremtidige inntekter og påførte utgifter etter psykisk og fysisk legemsbeskadigelse; 3) kompensasjon for slavearbeid og; 4) tap av bolig som følge av tvangsflytting.

ICJ-Norge

Postadresse: c/o advokat Jon Wessel-Aas, postboks 775 Sentrum, 0106 Oslo

E-post: post@icj.no Nettside: www.icj.no